

FB-opslag om voldtægt skrevet af Simon Ankjærgaard:

Simon Kratholm Ankjærgaard

11. august kl. 08.36 ·

VIDNESBYRD

Han var et utydeligt spøgelse i min øjenkrog som han sad dér halvanden meter fra mig i det store, aflange retslokale i Københavns Byret. Og han forblev et utydeligt spøgelse i min øjenkrog i al den tid, jeg afgav min forklaring som vidne i sagen mod ham – en tidligere ven. Jeg fokuserede kun på at redegøre for mine oplevelser overfor dommerne, forsvarsadvokaten og anklagemyndigheden. Jeg var indkaldt som vidne for anklagemyndigheden i denne sag, hvor han stod tiltalt for at have voldtægtet en fælles veninde.

De seneste tal fra Det Kriminalpræventive Råd er netop blevet offentliggjort – og de taler et tydeligt sprog om, hvor svært det er at få voldtægtsmænd anmeldt og dømt. Det anslås, at der finder 4.700 voldtægter eller voldtægtsforsøg sted hvert eneste år. I 2017 blev der anmeldt i alt 944. I 2016 var tallet 791. Ud af anmeldelserne blev 536 sigtet i 2017, 443 i 2016.

I 2016 lykkedes det at dømme 66. Seksogtres. Tallene for 2017 kendes ikke endnu – af den simple grund, at langt de fleste af retssagerne for sager anmeldt i 2017 først er blevet (eller bliver) gennemført i år. Over halvdelen af disse er såkaldte kontaktvoldtægter, hvor offer og gerningsmand kender hinanden. 37 procent af dem begås af offerets partner. 21 procent begås af en ven eller en bekendt.

Som tilfældet var med den sag, jeg har vidnet i. Den episode, der førte til voldtægtsanmeldelsen, fandt sted i august. Retssagen fandt sted en råkold fredag i februar i år.

I over et halvt år havde jeg således vidst, at jeg ville ende i den retssal. Bag den mørkebrune, kønsløse vidnesranke. Med ham i samme lokale. Vidnende for anklagemyndigheden – og dermed også for den veninde, der havde anmeldt ham for voldtægt.

Hun er fra Jylland, men har regelmæssigt møder og arbejde her i København. Derfor har det været helt almindeligt, at hun overnatter hos forskellige venner i de dage, hun er her. Det var også tilfældet den torsdag til fredag i august 2017. Hun skulle overnatte hos ham – som hun havde gjort så mange gange før. De skulle sove i hver deres rum – som de havde gjort så mange gange før. Men den nat blev ikke som før. Det fandt jeg ud af, da jeg dagen efter hentede hende på stationen, fordi hun fredag til lørdag skulle bo hos os.

Rikke og jeg har kendt hende i seks år. Vi mødtes på Folkemødet – hun og jeg er i samme branche – og blev ret hurtigt tætte venner. Hun har altid været smilende, udadvendt og socialt anlagt. Men det smil, hun sendte mig, da vi mødtes den fredag på stationen, var ikke hendes smil. Det sad kun på læberne. Ikke i øjnene. Hun kæmpede for at holde sammen på sig selv, men den tynde fernis kunne ikke holde. Og så fortalte hun os, hvad der var sket mellem hende og ham den foregående nat. Hun var gået i seng før ham. Senere på natten var han – stik mod deres aftale om at sove hver for sig – kommet ind til hende. Dét, hun beskrev, at han havde gjort, efterlod hverken mig eller Rikke i tvivl. Den tilstand, hun var i, efterlod hverken Rikke eller mig i tvivl. Det, der var foregået den nat, var et overgreb. Det var således os, der i første omgang anbefalede, at hun anmeldte ham for voldtægt. Dagen efter tog hun på Center for Voldtægts ofre og blev undersøgt. Hun havde både fysiske og psykiske mén efter overgrebet. Fagpersonale bekræftede, at alt pegede på en voldtægt – og anbefalede, som os, at hun anmeldte ham.

Det gjorde hun søndag aften, da hun var kommet hjem til familien i Jylland. Jeg kan ikke forestille mig, hvor lang den togtur må ha' følt for hende.

Jeg har så uendelig stor respekt for hende, for den anmeldelse blev startskuddet til et vildt råt år for hende – og for os, der står hende nær og som på forskellige måder blev parter i sagen. Anmeldelsen blev også startskuddet til en barsk rejse dybt ind i et morads af kritisabelt

politiarbejde, et presset retssystem, en uforståelig dom, kynisk og grænseoverskridende adfærd og gentagende krænkelser af hende, det gik ud over den nat i august. Der er noget helt galt med den måde, vi opfatter ofrene på – og den stilling, de har i retssystemet.

De seneste tal fra Det Kriminalpræventive Råd viser med al ønskelig tydelighed, hvor hårde odds, man er oppe imod, hvis man som offer for en voldtægt ønsker sagen for retten. Forhindringerne står i kø. Sagen med min veninde understreger med al ønskelig tydelighed hvorfor.

Når du vælger at anmelde en voldtægt – særligt når du vælger at anmelde en voldtægt mod én, du kender i forvejen – skal du indstille dig på, at blive krænket igen og igen og igen. Du er i første omgang blevet krænket på din krop; nu følger krænkelserne af din troværdighed, din retsfølelse og din psyke.

Jeg har på intet tidspunkt indenfor det sidste år tvivlet på dét, hun har fortalt os. Hele vejen fra den fredag i august og frem til i dag, har der været absolut konsistens i hendes beskrivelse af hændelserne den nat. Jeg ved, at hun sagde nej og sagde fra, da han kom ind til hende og begyndte sit overgreb. Jeg ved det, fordi han faktisk har bekræftet det overfor både mig og hende. Sammenholdt med de fysiske skader på hendes krop, tilbagemeldingerne fra Center for Voldtægtsofre og hans adfærd overfor både mig og hende i de følgende dage, er jeg fuldstændig overbevist om, at hun den nat blev udsat for et overgreb.

Offerets troværdighed er den første, der placeres på anklagebænken. Jeg er helt med på, at politiet skal trykprøve alle forklaringer, inden de skrider til sigtelse og anholdelse. Og at anklagemyndigheden skal gøre det samme, inden den skrider til tiltale. Hendes beskrivelse af det, hun blev udsat for den nat, blev da også af både politi og retssystem udsat for det forventede pres og krydspres. Men hun oplevede også, at ordensmagt og forsvarsadvokat gik videre end det. Langt videre. Havde hun sagt noget undervejs i løbet af aftenen, der kunne misforstås i den retning, at hun havde lyst til samleje? Havde de haft noget kørende før? Og det blev værre. Var det ikke noget med, at hun for en årrække siden i en periode var separeret fra sin mand – og i den periode havde været sammen med andre? Ikke bare en anden, men andre? Promiskuitetskortet kom med andre ord i spil. Hvis hun engang havde været let på tråden (hvordan det så end skal defineres), så kunne det jo være, at hun havde været det igen.

Velkommen, victimblaming. Selv, HVIS hun har været promiskuøs engang, selv HVIS hun havde sagt noget, der kunne misforstås, selv HVIS de engang har kysset eller andet, så er det IKKE en fribillet til at tvinge sig til sex. Når der er sagt nej og sagt fra, så bør det være endeligt. Fortsætter man med at tiltvinge sig adgang til et andet menneskes krop, ja så er det voldtægt. Jeg kan simpelthen ikke se det på nogen anden måde. Ikke et eneste sekund har jeg tvivlet på hendes historie. Og derfor har jeg ikke været i tvivl om, at hun burde anmelde det. Jeg har siden den fredag været klar til både at afgive forklaring og lade den stå sin prøve som et vidnesbyrd i en eventuel retssag (noget, man jo ikke kan sige fra overfor, da det er en pligt at vidne, hvis man bliver indkaldt). Og jeg vil gøre det igen, hvis jeg kommer i en lignende situation.

I sit forsvar – og gennem sin forsvarer – forsøgte han at gøre det til et spørgsmål om, at hun gerne ville, men i sidste ende fortrød det. Tynget af skyld og skam og fordi hun jo ikke kunne konfrontere sin mand med dette angivelige utroskab, opfandt hun en anklage om voldtægt. Jeg kan simpelthen ikke se logikken. Skulle man frivilligt vælge at gå ind i det helvede, som hun har været i siden den nat, fordi man var flov og følte skyld og skam? Nej. Det var et desperat forsøg på at miskreditere og mistænkeliggøre hende og få fokus væk fra dét, der var sagens og retssagens kerne; en tiltale for voldtægt.

Sandheden er, at han i sine forsøg på at komme ud af den klemme, han var på vej ind i, har justeret sin forklaring løbende. Han har gjort det i sine forklaringer til politiet. Han har gjort det under retssagen. Og han har faktisk også gjort det i det offentlige rum, da sagen pludselig blev offentligt kendt – under anonymitet, naturligvis.

Han har blandt andet fortalt, at hun var nøgen, da han kom ind til hende. Det passer ikke med, at der på hendes natkjole og trusser skulle være sædrester fra ham, hvorfor disse

beklædningsgenstande var blevet sikret som bevis. Kjolen nåede imidlertid aldrig ind i retslokalet. Den blev aldrig nogensinde brugt af anklagemyndigheden – og kunne derfor heller ikke bruges til at bevise, at han ved at påstå at hun var nøgen, faktisk løj.

Han har blandt andet – i retten – fortalt, at hele denne sag i virkeligheden udspringer af, at en anden af hendes veninder har et udestående med ham. Logikken skulle med andre ord altså være, at andre, der har set sig sure på ham, skulle bruge hende som et instrument til at anmelde ham uretmæssigt for en voldtægt? At andre – kynisk – ville presse hende ud i denne rå kamp, hvor der ingen gidsler tages, bare for at få skovlen under ham? Det giver ingen mening. Og det passer ikke. Det ved både Rikke og jeg, for vi var sammen med hende få timer efter hændelsen. Vi hørte hendes forklaring, så hendes tilstand og så de mærker, der var blevet efterladt på hendes krop. Og hverken vi eller andre tvang hende til at anmelde. Hun traf selv den beslutning.

Trods de åbenlyse tekniske beviser og trods hans skiftende forklaringer, kom sagen desværre til at dreje sig om, hvorvidt han i virkeligheden selv var klar over, at dét, han var i gang med var et overgreb. Og den strategi ledte faktisk frem til den – for os, der har været tæt på sagen, ja for mit og min kones vedkommende; helt inde ved vidneskranken – helt uforståelige frifindelse af ham. Han har efterfølgende – stadig i anonym form – kaldt det en ”pure frifindelse” med ”tre stemmer mod nul”. Det flugter bare ikke med teksten i domsudskriften, som faktisk har været tilgængelig (anonymiseret) på blandt andet Radio 24Syvs hjemmeside. Her står der nemlig sort på hvidt, at retten anerkender, at hun har været udsat for et overgreb, men desværre også, at det ikke kan bevises uden nogen rimelig tvivl, at han har vidst det. Det er dumhedsparagraffen i aktion. Man kan åbenbart tillade sig at tiltvinge sig adgang til et andet menneskes krop, hvis man vel at mærke efterfølgende har held til at godtgøre, at man ikke vidste det (eventuelt var for fuld til at vide det).

Alt dette efterlader offeret i en helt urimelig og umulig position. Hvordan skal man kunne få dømt sin overgrebsmand (der oven i købet ser ud til at have en meget lemfældig omgang med sandheden), hvis han bare i sidste ende kan sige; ”Jamen, jeg var ikke klar over, at det var et overgreb”, sekundært: ”Jeg husker intet fra den aften?”. Hvor meget tæller hendes konsistente, de tekniske beviser, der er blevet sikret af politiet, samt tre vidner, der bakker hende og hendes historie op, så i virkeligheden?

Hvorfor er offeret i retslig forstand sidestillet med et vidne? Det betyder blandt andet, at han må høre hendes forklaring, men hun må ikke høre hans. Hun har med andre ord ikke nogen mulighed for at finde ud af, hvad han har sagt. Ingen mulighed for at gendrive, hvad han eventuelt kommer med af alternative virkeligheder. Jeg er ikke advokat og ved ikke, hvad det ville have af implikationer for retsprocessen, men det undrer mig, at hun ikke tæller som part i sagen.

Da det er anklagemyndigheden og dermed staten, der kører sagen, er det statsadvokaten, der skal beslutte, om sagen skal ankes. Hun som offer har ingen stemme i den beslutning. I denne konkrete sag viser det sig faktisk, at politiet og anklagemyndigheden havde indstillet til statsadvokaten, at sagen blev anket. Det blev den imidlertid ikke. Frifindelsen står ved magt. Og tilbage står en politimyndighed, der kom alt for sent i gang med opklaring og afhøringer, og en anklagemyndighed, der måtte bygge videre på det arbejde og som ikke formåede at godtgøre, at han var klar over, at dét, han havde begået mod hende, var en voldtægt. Det skriger til himlen, når selve overgrebet beskrives i domsudskriften – og netop anerkendes som et overgreb. Det er svært for mig – og de øvrige vidner – at forstå, at han slipper. Og hvis det er svært for os, hvordan er det så ikke for hende?

Hendes retsfølelse er i den grad blevet krænket – og hun kan nu kun se på, mens han (i det offentlige rum og stadig i sin anonyme form) fortæller, at han er blevet ”pure frifundet” og at det i virkeligheden drejer sig om hendes angivelige utroskab. Hun er blevet låst af, at hans version af virkeligheden lever et liv derude. Også selvom der netop ikke var tale om en pure frifindelse. Også selvom han formentlig var millimeter fra at blive dømt – og i hvert fald millimeter fra, at sagen blev anket. Hans retssikkerhed – og den skal respekteres – betyder, at jeg ikke må nævne hans navn.

I det lys aftvinger det min dybeste respekt, at hun faktisk gennem hele det sidste år har kæmpet en brav og sej kamp for at sikre, at det næste offer i rækken ikke kommer til at opleve det samme som hun. Hun kan måske ikke få den personlige retslige oprejsning, som hun inderst inde håber på, men hun arbejder politisk og principielt på, at offerets stilling i disse sager forbedres. Kun på den måde kan tallene fra Det Kriminalpræventive Råd begynde at tale bedre sammen, så langt flere af de flere tusinde overgrebsmænd faktisk bliver både anmeldt og dømt.